

16 b) a kockázatok lényegét, megismerésének, figyelembevételének szükségszerűségét, módszereit (döntések, és a működés szintjén), kezelésének lehetőségeit!

Különbféle **bizonytalanságok** sokszor valamilyen **kockázat** formájában jelennek meg. A kockázat többnyire a bizonytalanság számszerűsíthető negatív v. pozitív következményeit jelenti. A vállalkozást érintő kockázati tényezők lehetnek szisztematikusak és nonszisztematikusak.

A) Szisztematikus kockázati tényezők (a vállalatától független külső tényezők): -*gazdasági külső kockázatok* (infláció-, adórendszer-, árfolyam-, jogi és kereskedelmi szabályok változása); -*politikai és természeti külső kockázatok* (háború, kormányváltás, természeti katasztrófák), mindegyik tartalmazhat piaci, vásárlóerő-, kamat kockázatot.

B) Nonszisztematikus kockázati tényezők (a vállalkozástól függő belső tényezők): -*menedzsment kockázat* (a beruházási célok pontos meghatározása, a szerződésstratégia és a pénzügyi elszámolási módok helyes megválasztása, a kontrolling hatékony működtetése, a munkaerő minősége); -életgörbéből eredő kockázat (a vállalatok és termékek átmennek-e fejlődési szakaszon).

A kockázatok csoportosíthatók a *piaci kapcsolatok* alapján: -*vevők és szállítók*kal kapcsolatos kockázat (a vevők az árakra érzékenyek, így miattuk árverseny alakul ki; a kockázat függ a szállítók nagyságától és számától); -*áruval és szolgáltatásokkal* kapcsolatos kockázatok (termék minősége, szavatossága); -*biztosítási* kockázat (van-e biztosítva); -*fizetési és finanszírozási* kockázat (fizetőképesség, -készség); -*szállítási* kockázat (határidők betartása).

Kockázatkezelési módszerek

Vállalkozói magatartások:

A) kockázatot kedvelők (motiváció miatt);

B) kockázatot elutasítók -kockázat elkerülése (a közreműködő eláll a kockázatot magában rejtő feladattól), -kockázat csökkentése (részletesebb információk beszerzésével), -kockázatok áthárítása (pénzügyi biztosítékok, pl.: ajánlati garancia, teljesítési garancia, bankgarancia);

C) kockázattal szemben semlegesek (monopóliumok v. mindazok akiknek nincs versenytárs).

A **kockázatkezelés folyamata** 3 részre bontható: kockázatelemzés, -gazdálkodás, -finanszírozás (a kockázat megtartása és áthárítása). A kockázat áthárításának a megoldása a biztosítás. A kockázattal szembeni magatartás tudatos és megalapozottabb módja hosszabb távra a *stratégiai tervezés*, éves szintre az *üzleti terv elkészítése*. A vállalatok stratégiájának közös vonásai: -gazdaságos gyártás, -nagy volumen, alacsony költség, -értékesítési lánc, -költségek csökkentése, alacsonyabb munkabér által, -vezető pozícióra törekvés v. annak megtartása, -meglévő lehetőségek maximális kihasználása, -kivonulás egyes piacokról. Az üzleti terv a vállalkozó írásba foglalt üzleti elképzeléseit fogja össze, mely kell, hogy tartalmazza: -összefoglalást a vállalatról, megvalósíthatóságáról és életképességéről; -célkitűzés, mely az igényelt befektetés, ill. költsön milyen mértékű, hogyan használják fel, milyen lesz a megtérülés; -üzleti- és iparági elemzés; -a vállalkozás mennyiségi elemzése, melyben a múltat és 3 évre előre meghatározza a pénzforgalom alakulását.